

BIO25

Daleč,

tako blizu

25. bienale oblikovanja, Ljubljana

25. 5.—29. 10. 2017

OTVORIL SE JE 25. BIENALE OBLIKOVANJA (BIO 25)

V četrtek, 25. maja se je odprl DALEČ, TAKO BLIZU - 25. Bienale oblikovanja (BIO 25), ki je letos nastal pod vodstvom kustosinj Angele Rui in Maje Vardjan. BIO 25 se letos predstavlja z razstavo v Muzeju za arhitekturo in oblikovanje (MAO) ter na sedmih lokacijah po celi Sloveniji – Rožnem studencu pri Kočevju, v Trbovljah, v Županovi jami pri Grosupljem, v Kobaridu, v Genterovcih pri Lendavi, v Monfortu v občini Piran ter v Ljubljani. BIO, najstarejši bienale oblikovanja na svetu, je letos prvič zapustil zavetje muzeja in se tudi fizično podal v različne pokrajine.

Udeleženci so skupaj s t.i. prevajalci in profili ustvarjali v sedmih skupinah oziroma epizodah: SPROSTITEV PODZEMLJA s Studiem Formafantasma in Andrejem Detelo je postavljena v podzemni svet Županove jame pri Grosuplju, ZAVZETJE GOZDOV z Matali Crasset in Matejem Fegušem v Rožnem studencu pri Kočevju na robu divjega pragozda, PO UTOPIJI s studiem Point Supreme in Iztokom Kovačem se je odzvalo na kmalu zaprto rudniško infrastrukturo v Trbovljah; ČISTO NOVO SOBIVANJE z Didierjem Fiuzo Faustinom in Mojco Kumerdej je raziskovalo propad modernizma v urbanem kontekstu Ljubljane, NOV ZAGON PODEŽELJA s Studiem Mischer'Traxler in Klemnom Koširjem se je razgledovalo po podeželskem igrišču Genterovcev v lendavski pokrajini, PROŽNOST PRETEKLOSTI s Studiem Folder in Renato Salecl na tihem alpskem območju, nekoč divjemu bojišču Kobariške pokrajine ter NOVI HEROJI z Odom Fioravantijem in Marinom Medakom, ki raziskuje migranstvo z uporabo bližine morje na slovenski obali.

Mednarodni ustvarjalci, ki smo jih poimenovali prevajalci, so bili izbrali zaradi sposobnosti, da oblikovanje in arhitekturo uporabljajo kot orodje za raziskovanje vprašanj sodobnega časa. Povezali smo jih z izbranimi slovenskimi posamezniki, strokovnjaki z različnih področij, t.i. profili, svoje znanje in izvirnost pa so ponudili v navdih pri oblikovanju oblikovalskih praks in spekulativne scenografije, ki je predstavljena na bienalu. Ozemlje današnje Slovenije pa služi kot paradigma za potencialne scenarije lokalnih in hkrati globalnih problematik.

DALEČ, TAKO BLIZU je tako eksperiment, ki se poigrava s formati: oblikovalce so bili pozvani, naj izoblikujejo potencialno izvirno interpretacijo lokalne slovenske razsežnosti, da bi tako prišli do novih

vprašanj, ki zaznamujejo tudi širši kontekst. BIO 25 raziskuje doslej neznane načine, s katerimi sodobna populacija interpretira in aktivira alter urbano, pri čemer je beseda »alter« povezana tako s pojmom alternativnosti kot tudi s konceptom koeksistence. Teoretična obravnava alter urbanega v kontekstu BIO 25 pa je postala mogoča z decentralizacijo samega bienala ter tudi z opažanji in odzivi udeležencev.

Na BIO 25 je letos sodelovalo več kot 73 udeležencev iz celega sveta, med katerimi so tudi obetavni slovenski oblikovalci in ustvarjalci (Nina Mršnik, Martina Obid, Miloš Kosec, Nikolaj Salaj, Dan Adlešič, Polona Dolžan, Eva Jäger, Jurij Lozic, Gaja Mežnarič, Jakob Travnik, Ana Pečar), v prihajajočih mesecih bo postregel z več kot 60 dogodki tako v MAO kot na lokacijah inštalacij, pri njegovem nastajanju pa je sodelovalo več kot 70 partnerjev in podpornikov, kot so slovenska podjetja, izobraževalne institucije, kulturne organizacije in društva iz cele Slovenije.

»BIO je transdisciplinarni laboratorij, učilnica in forum, na katerem se preizkušajo njegove zmožnosti. Zato vas oblikovanje na BIO predstavlja onkraj območja udobja, pred izzive, na katere je treba odgovoriti, in možnosti, ki jih je mogoče izkoristiti. Doživeli ga boste na poteh in izletih, na katere se niste nameravali odpraviti. Našli ga boste na teritorijih in v prostorih, ki jih niste nameravali obiskati. Na BIO boste na oblikovanje naleteli tam, kjer ga niste pričakovali.« **Matevž Čelik, direktor Bienala oblikovanja in Muzeja za arhitekturo in oblikovanje**

Pred uradnim odprtjem je v MAO potekal pogovor s kustosinjama bienala **Angelo Rui** in **Majo Vardjan** ter gosti **Renato Salecl**, **Simonom Farresinom** iz **oblikovalskega dua Formafantasma** in **Jamesom Westcottom**, **strokovnjakom za »antropocen«** ter **avtorjem biografije Marine Abramović**, vodil pa ga je **James Taylor Foster**, pisec in urednik iz Archdailyja.

BIO 25 bo na ogled do 29. oktobra, postregel pa bo z vodenimi ogledi in otroškimi delavnicami MINIMAO v MAO v kombinaciji z ogledom Županove jame, štiri sobote so rezervirane za vodene ogledne lokalnih inštalacij in krajine, ki je služila kot navdih za posamezno epizodo, v Genterovcih se obetajo Regratovi izleti s profilom epizode NOV ZAGON PODEŽELJA kulinaričnim raziskovalcem Klemnom Koširjem, prvi že to nedeljo, 4. junija.

Jeseni se BIO 25 s pogovori s priznanimi domačimi in tujimi ustvarjalci pridružuje festivalu prve vseevropske arhitekturne platforme Future Architecture, 27. oktobra se bo odvila zaključna konferenca bienala. Katalog bienala bo na voljo v juliju. Program BIO 25 Spremljevalni projekti bo postregel z naborom razstav in dogodkov, katerih namen je podati širši pogled na vprašanja, ki jih obravnava osrednja razstava bienala, na njem pa sodelujejo lokalni in mednarodni oblikovalci, kustosi, izobraževalne ustanove in kulturne organizacije iz Slovenije in tujine.

NEDELJE NA BIO 25

Vodeni ogledi in otroške ustvarjalnice

28.5. / 11.6. / 25.6. / 9.7. / 20.8. / 3.9. / 17.9. / 1.10. / 15.10. / 29.10. ob 11.00; ogled Županove jame ob 13.00

Deset nedelj bodo v Muzeju za arhitekturo in oblikovanje potekali vodeni ogledi razstave Daleč, tako blizu. Vodstvo omogoča podrobnejši vpogled v proces dela posameznih skupin, v razmišljanja avtorjev, kustosinj in drugih strokovnjakov ter soustvarjalcev letošnjega bienala. Po vodenem ogledu v MAO sledi obisk Županove jame pri Grosupljem in ogled instalacije skupine Sprostitvev podzemlja.

Organiziran brezplačen avtobus iz parkirišča MAO do Županove jame in nazaj v MAO.

Ustvarjalnica MINIMAO pa je prostor zabave, igre, ustvarjanja, spoznavanja in druženja. Prostor, kjer otroci skozi dialog in z zabavnimi didaktičnimi pripomočki spoznavajo teme z razstave, nato pa z novim znanjem in veliko domišljije ustvarijo lastne izdelke.

VODENI OGLEDI LOKALNIH INSTALACIJ

1. 7. NOV ZAGON PODEŽELJA: Genterovci pri Lendavi

9. 9. SPORSTITEV PODZEMLJA in PO UTOPIJI: Županova jama pri Grosupljem in Trbovlje
7. 10. ZAVZETJE GOZDOV: Rožni studenec pri Kočevju, rob pragozda in bunker Škrilj
21. 10. SPROSTITEV PODZEMLJA in NOVI HEROJI: Kamnolom Lipica, Monfort v Portorožu in Muzej solinarstva v Sečovljah

Organiziran prevoz z avtobusom, prijave na izobraževanje@mao.si.

REGRATTOVI IZLETI

4. 6. / 2. 7. / 6. 8. / 24. 9.

Delavnice ponujajo poldnevno kulinarčno izkušnjo na lokaciji epizode Nov zagon podeželja v Genterovcih pri Lendavi. Raziskovalec hrane, Klemen Košir skupaj z avtorji projekta vodi delavnice, ki vključujejo ogled instalacij, nabiranje užitnih divjih rastlin in pripravo kosila v predelanih prostorih nekdanjega supermarketa.

Cena: 10€; obvezne prijave na izobraževanje@mao.si!

Lokacija: Genterovci, Pri Čardi 14, Dobrovnik - Lendava

DEBATE NA BIO 25

Pogovori Daleč, tako blizu

27. 9. 2017

RUŠENJE ZIDOV – zaključni festival platforme Future Architecture

20.–30. 9. 2017

Zaključna konferenca BIO 25

24. 10. 2017, 18.00

Več na bio.si.

KONTAKT IN ZA MEDIJE

Muzej za arhitekturo in oblikovanje
Pot na Fužine 2, SI-1000 Ljubljana, Slovenija
+386 1 548 42 70
infobio@mao.si, www.bio.si

Kontakt za medije in intervjuje

Ana Kuntarič

[**ana.kuntaric@mao.si**](mailto:ana.kuntaric@mao.si)

+386 1 548 42 74

Dodatno gradivo in visoko resolucijske fotografije

[**https://bio.si/sl/za-medije/**](https://bio.si/sl/za-medije/)

[**#farawaysoclose_bio25**](https://www.instagram.com/farawaysoclose_bio25)

Instagram: **FarawaySoClose_BIO25**

Twitter: **@bio_ljubljana**

Facebook: [**www.facebook.com/muzej.za.arhitekturo.in.oblikovanje**](https://www.facebook.com/muzej.za.arhitekturo.in.oblikovanje)

PREDGOVOR
Matevž Čelik
Direktor, MAO

Oblikovanje ima moč, da spreminja način, kako živimo, kako proizvajamo in uporabljamo dobrine ter kako naseljujemo prostore. BIO je transdisciplinarni laboratorij, učilnica in forum, na katerem se preizkušajo njegove zmožnosti. Zato vas oblikovanje na BIO predstavlja onkraj območja udobja, pred izzive, na katere je treba odgovoriti, in možnosti, ki jih je mogoče izkoristiti. Doživeli ga boste na poteh in izletih, na katere se niste nameravali odpraviti. Našli ga boste na teritorijih in v prostorih, ki jih niste nameravali obiskati. Na BIO boste na oblikovanje naleteli tam, kjer ga niste pričakovali.

Letošnji BIO, z naslovom Daleč, tako blizu, se osredotoča na glavni potencial Slovenije: njeno krajino. Kustosinji Angela Rui in Maja Vardjan sta mednarodne skupine oblikovalcev napotili v gozdove, v kraško podzemlje, v rudarske revirje, na panonske ravnice, na obalo in v slovenske Alpe. Projekti, zasnovani in predstavljeni na BIO, poskušajo prepoznati možnosti v krajih, ki so le korak od prestolnice, a so zunaj žarišč aktualnih razprav o prihodnosti. Najzanimivejši del bienala oziroma ključna vsebina razstave, ki sicer stoji v MAO, je torej na ogled v sedmih krajih: Grosuplju, Kočevju, Kobaridu, Lendavi, Trbovljah, Piranu in Ljubljani.

BIO predstavlja nove modele in strategije za turizem, trženje in predstavitev znamenitosti, pridelavo hrane ter razvoj in rast novih možnih dejavnosti, ki so jih oblikovalci razvili s skupnim raziskovanjem ter sodelovanjem z lokalnimi organizacijami in podjetji. Še pomembneje pa je, da so s svojim delom na terenu mobilizirali širok krog ljudi in organizacij za sodelovanje pri iskanju priložnosti in udejanjanju sprememb, po katerih kličejo spremenjena demografija, podnebje in ekonomska realnost. Prav v tem se kažejo moč, sposobnost in relevantnost oblikovanja za boljšo skupno prihodnost.

FARAWAY, SO CLOSE

Angela Rui and Maja Vardjan

Dobra novica: najnovejše raziskave kažejo, da v Evropi vedno več ljudi zapušča mesta in se naseljuje na podeželju in v drugih neurbanah okoljih. Še več – zdi se, da se ta trend krepi. Toda čeprav je mesto še vedno model, v okviru katerega potekata razprava o sodobni družbi in njena interpretacija, absolutno število ljudi, ki živijo v urbanih centrih, pa se povečuje, najnovejši podatki nakazujejo pomemben premik, ki ga lahko opredelimo kot nov fenomen: izobraženi in emancipirani mladi ljudje, ki so odraščali v urbaniziranem modelu, prenašajo svoje vrednote v druge, anonimne okvire. Ob upoštevanju geografskih, političnih in gospodarskih značilnosti Slovenije je BIO 25 priložnost za preizkus v uvodu navedene paradigme. Zdi se, da je Slovenija odlično izhodišče za diskusijo o pomenu omenjenega premika in tudi prostor za preizkušanje pojma »daleč« kot še neopredeljenega območja za ponovno raziskovanje. Daleč, tako blizu raziskuje doslej neznane načine, s katerimi sodobna populacija interpretira in aktivira alter urbano, pri čemer je beseda »alter« povezana tako s pojmom alternativnosti kot tudi s konceptom koeksistence. Medtem ko iščemo nove teritorije, ki bi jim dali pomen, kraje, ki bi jih ponovno naselili, starodavne običaje, ki bi jih obudili, in osnovna sožitja, ki bi jih ponovno osmislili, se iz sobivanja oddaljenih pomenov in sodobnih navad porajajo nova osvobajajoča trenja. Na kolektivni ravni gre za oblikovanje novega skupnega sveta in ustvarjanje globalnega prostora izmenjav. Obdobje antropocena se je začelo v času, ko razumemo, da razvoj zemlje ni neodvisen od delovanja človeka. Jasno je, da sami proizvajamo svoje bodoče okolje. V kakšnih pogojih si torej želimo živeti? Teoretična obravnava alter urbanega v kontekstu BIO 25 je postala mogoča z decentralizacijo samega bienala ter tudi z opažanji in odzivi udeležencev.

Sedem multidisciplinarnih skupin, ki jih vodijo mednarodni gostujoči oblikovalci v dialogu s sedmimi slovenskimi strokovnjaki, je dobilo nalogo, da raziščejo specifične lokacije, kot so sodobne ruševine, podeželje, jame, gozd, zapuščena industrijska območja, Alpe in Sredozemsko morje, kot platforme za diskusijo o splošnem stanju sodobne družbe. Vsak projekt se začne s formulacijo zgodbe oziroma epizode, v kateri se križata dejanski kontekst in hiperfiksija. Končni cilj je aktiviranje diskurza v zvezi s temi situacijami, postavljanje vprašanj ter odpiranje možnih scenarijev in vizij. Vsaka lokacija je tako postala prostor razprave za teoretična razmišljanja, povezana z oblikovanjem. Za oblikovalce delo v točno določenem lokalnem kontekstu pomeni priložnost, da skozi načrtovanje procesa odkrijejo svojo identiteto. Tovrstni ekspedicijski projekti so vaja za ponovni premislek – ne samo pokrajine, ampak tudi oblikovalske discipline. Skozi ta dialog je osebnost oblikovalca kot sodobnega subjekta ujeta med potrebo po povezovanju globalnega in specifičnega ter potrebo po kombiniranju posameznikove identitete in odpiranja drugemu. BIO 25 je zapustil institucijo muzeja, se decentraliziral prek celotne države ter tako našel druga območja za preizkus svoje učinkovitosti in za doseganje nove publike. Razstava pooseblja strukturni okvir bienala in raziskuje oziroma se osredotoča na dve različni kategoriji – lokacije in muzej – ki so ju ekipe obravnavale prek postavitve binarnih instalacij.

Če je bil namen instalacij na samih lokacijah – za katere upamo, da bodo stale dlje časa – vzpostavitev specifičnega dialoga z lokacijo, vključno z občinami, institucijami in prebivalci, pa muzej predstavlja stanje tega specifičnega trenutka v času in njegovo nujnost. Je mesto za oblikovanje širše pripovedi, ki bo v bližnji prihodnosti brez dvoma ponovno obveljala za oddaljeno. Toda danes je muzej mesto, ki odpira možnosti za spekulacijo, povezano s potrebo po oblikovanju globalnega prostora izmenjav.

VODENI OGLEDI LOKALNIH INSTALACIJ

1. 7. NOV ZAGON POEDEŽELJA: Genterovci pri Lendavi

9. 9. SPORSTITEV PODZEMLJA in PO UTOPIJI: Županova jama pri Grosupljem in Trbovlje

7. 10. ZAVZETJE GOZDOV: Rožni studenec pri Kočevju, rob pragozda in bunker Škrilj

21. 10. SPROSTITEV PODZEMLJA in NOVI HEROJI: Kamnolom Lipica, Monfort v Portorožu in Muzej solinarstva v Sečovljah

REGRATOVI IZLETI

4. 6. / 2. 7. / 6. 8. / 24. 9.

NEDELJE NA BIO 25

28.5. / 11.6. / 25.5. / 9.7. / 20.8. / 3.9. / 17.9. / 1.10. / 15.10. / 29.10.

Vodeni ogledi in otroške ustvarjalnice

DEBATE NA BIO 25

Pogovori Daleč, tako blizu

27. 9. 2017

Zaključna konferenca BIO 25

24. 10. 2017, 18.00

RUŠENJE ZIDOV – zaključni festival platforme Future Architecture

20.–30. 9. 2017

Več na bio.si.

SPREMLJEVALNI PROJEKTI

Jeseni je bil objavljen odprti poziv za sodelovanje pri programu BIO 25: SPREMLJEVALNI PROJEKTI, programu vzporednih dogodkov, katerega namen je podati širši pogled na vprašanja, ki jih obravnava osrednja razstava bienala DALEČ, TAKO BLIZU. Na njem sodelujejo lokalni in mednarodni oblikovalci, kustosi, izobraževalne ustanove in kulturne organizacije iz Slovenije in tujine. Med njimi so The exhibitions include: *Umetnost za vsakdan. Slovensko modernistično steklo* v Narodnem muzeju Slovenije, *GeoMerce: rudarjenje s pomočjo rastlin, običajen/neobičajen predmet* v Galeriji Kresija in mnogi drugi. Več na bio.si.

KNJIGA DALEČ, TAKO BLIZU PRIHAJA V JULIJU

Prednaročila za knjigo Daleč, tako blizu zbiramo na info@bio.si. Besedila v knjigi so prispevali: Nabil Ahmed, Andrea Branzi, Tony Côme, Brendan Cormier, Domitilla Dardi, Thomas Geisler, Rory Hyde, Alexandra Midal, Dimitrij Mlekuž, Emanuele Quinz, Renata Salecl, Anna-Sophie Springer, James Westcott, Elia Zenghelis in mnogi drugi.

KUSTOSINJI

ANGELA RUI

Angela Rui je urednica in kustosinja, ki živi in dela med Milanom in Rotterdamom. Ukvarja se s teorijo in kritiko oblikovanja. Med letoma 2011 in 2013 je bila urednica za oblikovanje pri reviji *Abitare*, kurirala je uredniški projekt za revijo *Icon Design*, pri kateri dela kot svetovalka za vsebino, piše pa tudi prispevke za številne italijanske in mednarodne oblikovalske revije. Pred kratkim je bila kustosinja neodvisnega oblikovalskega festivala "Operae", ki je pod naslovom "HERE/NOW. Under Present Effect" potekal v italijanskem Torinu.

Angela Rui je posebej naklonjena humanističnim vidikom oblikovanja. Vodila je serijo intervjujev z naslovom "Meeting Mirabilia", ki so potekali v živo iz studiev *LiveOn4G* (2014). Za muzej *Triennale Design Museum* je kurirala razstavo "Ugo la Pietra. Disequilibrating Design", je tudi soavtorica scenarija za kratki film "Seven Billions" o poetiki *Andree Branzija*, ki je bil posnet za "Milan Design Film Festival". Njena strast je oblikovalska kontrakultura. Poučuje na programu magistrskega študija notranjega oblikovanja na Novi akademiji lepih umetnosti (NABA) v Milanu, do leta 2005 pa je poučevala tudi na Šoli za oblikovanje milanske Politehniko.

MAJA VARDJAN

Maja Vardjan je arhitektka in kustosinja. Kot kreativna direktorica je vodila galerijo "T5 Project Space" in delala kot urednica za arhitekturo pri reviji *Ambient*. Danes je zaposlena kot kustosinja za oblikovanje in arhitekturo v Muzeju za arhitekturo in oblikovanje (MAO) v Ljubljani. Je avtorica publikacije "Design in Dialogue" bila je tudi kustosinja razstave "Silent Revolutions: sodobno oblikovanje v Sloveniji". Kot sokustosinja je pripravila razstavo "Pod skupno streho: moderne javne zgradbe iz zbirke MAO in drugih arhivov" (MAO, 2013), bila je tudi kustosinja razstave "Saša J. Maechtig: sistemi, strukture, strategije" (MAO, 2015–2016); je avtorica prispevkov ter urednica številnih katalogov in publikacij s področja arhitekture in oblikovanja.

Maja Vardjan je zaslužna za ključne spremembe in uspeh ljubljanskega Bienala oblikovanja. Skupaj z Janom Boelenom in Cvetko Požar je bila sokustosinja 24. bienala oblikovanja z naslovom "BIO 50: 3, 2, 1 ... TEST", ki je spremenil poslanstvo in usmeritev tega najstarejšega oblikovalskega bienala v Evropi ter vplival na percepcijo oblikovalskih bienalov po svetu.

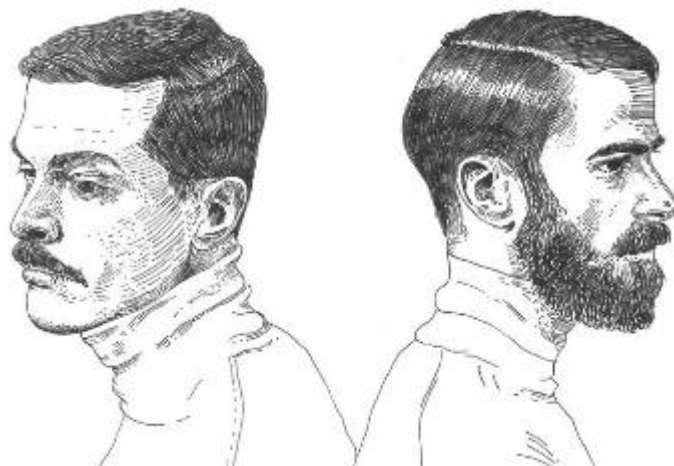
SPROSTITIV PODZEMLJA Grosuplje – Županova jama

ANDREJ DETELA

- profil -

Andrej Detela je raziskovalec na področju teoretične fizike, izumitelj, filozof, pisatelj in pesnik. Njegovo glavno področje zanimanja je nova teorija sintropije, samoorganizacijska sposobnost narave, ki presega zakon entropije in našemu življenju daje globlji pomen. Andrej Detela je aktiven tudi na področju ekologije, saj je izumil več novih tipov elektromotorjev, ki se bodo uporabljali v pametnih električnih vozilih naslednje generacije. Blizu so mu filozofije in verstva Vzhoda, zato je veliko potoval po Indiji in Japonski. Tako v svojem delu kot tudi v vsakodnevem življenju se trudi slediti orfični enotnosti znanosti, umetnosti in duhovnosti. Prepričan je, da lahko z občutljivim in pozornim dialogom med človekom in naravo dobrodejno vplivamo na človekov obstoj, tako v materialnem kot tudi v duhovnem smislu.

STUDIO FORMAFANTASMA

- prevajalec -

Studio Formafantasma sta Andrea Trimarchi in Simone Farresin, italijanska oblikovalca, ki sta svoj studio odprla v Amsterdamu. Za produktno oblikovanje sta se začela zanimati v okviru magistrskega študija na Akademiji za oblikovanje v Eindhovnu, kjer sta magistrirala julija 2009. Od takrat sta ustvarila številna dela, za katera je značilno raziskovanje eksperimentalnih materialov, ter preučevala teme, kot so razmerje med tradicijo in lokalno kulturo, kritični pristopi k trajnosti ter pomen predmetov kot kulturnih posrednikov. Njuna dela so bila razstavljena in objavljena po vsem svetu. Leta 2011 sta Paola Antonelli iz newyorškega Muzeja moderne umetnosti in priznana kritičarka oblikovanja Alice Rawsthorn njun studio uvrstili na seznam peščice ustvarjalcev, ki bodo zaznamovali prihodnost oblikovanja.

V Sloveniji je zaradi posebnih geoloških značilnosti kraškega terena registriranih okoli 11.000 jam. Pod nami je torej ogromna mreža podzemnih dvoran, ki so preživele od davnih časov do današnjih dni in se ne menijo za spreminjanje letnih časov ali za spremembe človekovega okolja. Gledano s širše perspektive podzemlje razumemo kot prostor neznanega in se sprašujemo, katere analogne prostore nam sploh še dopuščajo današnja sodobna okolja oz. kateri prostori nam še ostanejo za sporočanje nezavednega in za razkrivanje naše globoke povezave z materialnostjo in nematerialnostjo narave. Z oblikovalskega stališča se zdi, da v trenutku, ko se srečamo z naravnim virom, ta zapusti področje geologije in vstopi na področje človeškega. Takrat se znajdemo na križišču, kjer se podzemlje lahko »sprosti« oz. osvobodi različnih pojmovanj. Na tej predpostavki je skupina oblikovalcev oblikovala dva scenarija, ki se odvijata v podzemnih prostorih kraškega terena: v kamnolomu, ki ga je ustvaril človek (kamnolom Lipica), in v jami, ki jo je ustvarila narava (Županova jama). Osrednja misel epizode je povzeta s komunikacijo med tema nasprotnima svetovoma.

DELA NA OGLED

Sprostitev podzemlja

svetlobna instalacija, Županova jama
Dan Adlešič

Instalacija v MAO, ki so jo oblikovali Studio Formafantasma, vključuje:

Na površju

film
Formafantasma
z Isabella Rinaldi

Ena, dva, tri štiri

film
Dan Adlešič in Eva Jäger z Isabella Rinaldi in Patrickom Lawriem

Atlas

Patrick Herron

PARTNERJI

Občina Grosuplje, Županova jama, Turistično in okoljsko društvo Grosuplje, Marmor, Sežana d.d., podjetje za pridobivanje in obdelavo naravnega kamna, Inštitut za raziskovanje krasa, Geološki zavod Slovenije, Notranjski muzej Postojna, Društvo za jamsko biologijo, Jamski laboratorij Tular, Regionalna razvojna agencija Ljubljanske urbane regije, Turizem Ljubljana

ZAVZETJE GOZDOV
Kočevje – Rožni studenec

MATEJ FEGUŠ
- profil -

Matej Feguš se je pridružil podjetju Donar leta 1999 kot študent. Sčasoma je podjetje odkupil in ga s sodobnimi podjetniškimi prijemi popeljal med najbolj uspešna in mednarodno uveljavljena slovenska podjetja. V njegovem podjetju se ukvarjajo z oblikovanjem in proizvodnjo ergonomsko oblikovanih delovnih stolov in zvočnega pohištva, za katerega so prejeli več oblikovalskih priznanj. Matej Feguš zase pravi, da je popotnik skozi življenje. Navdihuje ga premikanje meja razmišljanja med mladimi, zato v Zavodu za ustvarjalno družbo "TiPovej" rad izziva in odpira glave. Že več let kot prostovoljec in mentor soustvarja iniciativo "Pogumni. Kreativni. Podjetni", s katero v srednjih šolah pri mladih spodbujajo drznost, ustvarjalno razmišljanje in podjetništvo kot pozitivno vrednoto za inovativno in odprto družbo.

MATALI CRASSET
- prevajalec -

Matali Crasset je po izobrazbi industrijska oblikovalka in je diplomirala na pariški šoli Ateliers – ENSCI. Na začetku si je delovne izkušnje nabirala pri Denisu Santachiari v Italiji in pri Philippu Starcku v Franciji, nato pa je leta 2000 odprla svoj studio, matali crasset productions. Za Matali Crasset je oblikovanje hkrati tudi raziskovanje, in to upošteva pri svojem delu, v okviru katerega si prizadeva tako služiti vsakodnevnim rutinskim opravilom kot tudi zaznavati trende prihodnosti. Njen pogled na svet je poznavalski in naiven hkrati, saj se sprašuje o očitnosti posameznih kodov, da bi jih potem laže razbila. Trenutno se ukvarja s participatornimi projekti na lokalni in globalni ravni ter v podeželskih in tudi urbanih okoljih. Pri svojih srečanjih, delavnicah in diskusijah sodeluje z različnimi projektnimi vodji, ki pa jim je vsem skupno prepričanje, da se ti kolektivni procesi lahko zaključijo z možnimi scenariji družbenega povezovanja.

Dvainšestdeset odstotkov slovenskega ozemlja pokrivajo gozdovi in pričakovati je, da bo ta odstotek še naraščal. Pred kratkim sprejeti program gospodarskega razvoja države se osredotoča na varstvo in inovativno uporabo naravnih virov. Ti programi so se hitro odzvali na gospodarsko krizo, ki je povzročila propad lesnopredelovalne industrije, pa tudi povečanje opuščenih poljedelskih površin na bolj oddaljenih podeželskih območjih. Objektivno gledano se je prostor vrnil k naravi.

Ta položaj je hkrati priložnost za razmišljanje o enem od odprtih vprašanj, povezanih s pojmom modernosti. Iz današnje širše perspektive se zdi, da je oblikovanje podedovalo napačno razmišljanje, da naša kultura izhaja iz industrijske revolucije, ki jo opisujejo kot dogodek, sposoben izoblikovanja nove družbe, gospodarstva in jezika. Vse, kar se je zgodilo prej, v dolgem procesu nastajanja človeške civilizacije, je zavrženo kot neuporaben dodatek k sedanjosti in predvsem k prihodnosti. Tema epizode *Zavzetje gozdov* je morebiten obrat tega pogleda: bi lahko danes oblikovali družbeno okolje po vzoru eksperimentalnih komun z začetka 20. stoletja ter se tako izognili racionalizaciji in standardizaciji »sodobnega« življenja? Lahko v današnjem času oblikujemo nove pomembne platforme za nadaljnji razvoj človeštva in družbenega življenja?

DELA NA OGLED

Skupni štor

Peč na drva, Kočevje – Rožni studenec
Matali Crasset

Robni učinek

instalacija, Kočevje – Mahovnik
Marcin Liminowicz in Pola Salicka

Instalacija v MAO, ki jo je oblikovala Matali Crasset, vključuje:

Odkrijte Kočevje

Petra Bukovinski

Drevo, moj sosed: pripovedovanje zgodb onkraj človeškega

Karolina Ferenc

Digitalni les

Annika Frye

Naredimo gozd ponovno velik

Jurij Lozic

Pod površjem gozda

Martina Obid

Onkraj gozda

Daniel Riegler

Robni učinek

Marcin Liminowicz in Pola Salicka

PARTNERJI

Občina Kočevje, Zavod za gozdove Slovenije OE Kočevje, Slovenski državni gozdovi, Javni zavod za turizem in kulturo Kočevje, Gimnazija in srednja šola Kočevje, Urbani Brlog, Društvo za razvoj prostorske culture, Pokrajinski muzej Kočevje, Robert Žuman – pečarski mojster, Podjetniški inkubator Kočevje, Slovenski etnografski Muzej, Muzej novejšje zgodovine Slovenije

PO UTOPIJI

Trbovlje – Paviljon ob Delavskem domu

IZTOK KOVAČ

- profil -

Koreograf, pedagog in plesalec Iztok Kovač je leta 1993 je v belgijskem Leuvnu pod okriljem festivala Klapstuk ustanovil mednarodno plesno skupino En-Knap. Leto kasneje je sedež skupine preselil v Ljubljano kot produkcijski zavod EN-KNAP Productions. Po 14 letih dela pri različnih projektih je leta 2007 ustanovil mednarodno plesno skupino EnKnapGroup, prvi stalni slovenski ansambel za sodobni ples, in začel ustvarjati lastni repertoar. Dve leti kasneje je zavod EN-KNAP Productions prevzel v upravljanje kulturni center Španski borci v Ljubljani, kjer je Iztok Kovač umetniški direktor, zadolžen za oblikovanje domačega in mednarodnega programa. Kovačev opus poleg 32 lastnih projektov, umetniškega vodenja in pedagoškega dela vključuje tudi šest plesnih filmov. Iztok Kovač je za svoje delo prejel številne ugledne domače in mednarodne nagrade.

POINT SUPREME

- prevajalec -

Studio Point Supreme Architects sta leta 2008 v Rotterdamu ustanovila Konstantinos Pantazis in Marianna Rentzou, sedaj pa ima sedež v Atenah. Po študiju v Atenah je Konstantinos Pantazis zaključil magistrski študij arhitekture na The Berlage Institute v Rotterdamu, Marianna Rentzou pa je magistrski študij arhitekture opravila na šoli Bartlett School of Architecture v Londonu ter se nato izobraževala na Akademiji za oblikovanje Eindhoven pri Droog Designers. Pantazis in Rentzoujeva pri svojem delu združujeta raziskave, arhitekturo, urbanizem ter krajinsko in urbano oblikovanje, med drugim se ukvarjata tudi s samoiniciativnimi projekti za mesta. Razstavljala sta na beneškem bienalu 2012, največji grški dnevni časopis ju je uvrstil na seznam 20 najvplivnejših osebnosti v Grčiji, revija Wallpaper pa ju je vključila v seznam arhitektov, Architects Directory, za leto 2015. Knjiga o njunem delu z naslovom "Athens Project" je bila objavljena leta 2015. Trenutno se ukvarjata s projekti v Atenah in na grških otokih.

Pojem utopije je neločljivo povezan z idejo boljše družbe, z iznajdbo kolektivne želje, ki je potisnjena kar najbližje območju realnosti. V primeru nekdanje Jugoslavije so utopične vizije do neke mere postale realnost: ideja radikalno drugačnega sveta je omogočila ustanovitev nove države oziroma novega družbenega subjekta v obliki socialistične družbene ureditve.

Procesi modernizacije so preoblikovali grajeno okolje in družbo kot tako, in z neprimerljivo mešanico utopije in pragmatizma je država izkoristila skupnost za oblikovanje te kolektivne želje. Pojem samoupravljanja oziroma samoupravne družbe, ki jo vodi delavski razred, je bil gonilo razvoja urbanih in podeželskih območij, kot so na primer Trbovlje, ki jih je ekipa pod vodstvom arhitektov studia Point Supreme vzela za izhodišče svojega projekta. Trbovlje, ulete v dolini, obkroženi s hribi, so mesto, ki je bilo zaradi svoje rudarske tradicije središče ene prvih industrializiranih regij v Sloveniji.

S propadom Jugoslavije je prišlo do vdora novih ideologij kapitalizma in privatizacije, ki so povzročile propad industrijskega modela tovarne kot produktivne platforme udobnega življenja in družbene učinkovitosti. Rudniki so se zapri ter za sabo pustili ogromno industrijske infrastrukture in visoko nezaposlenost, nostalgija pa je, razumljivo, postala nova bolezen družbe. Kako se lahko oblikovanje danes, ko smiselnih utopičnih idej ni več, brez naivnega optimizma naveže na trenutke iz preteklosti, ki imajo utopični pomen? Namesto da bi epizoda Po utopiji predstavljala idealno vizijo prihodnosti, se ukvarja z raziskovanjem sedanosti, s skritimi realnostmi postindustrijskega mesta.

DELA NA OGLED

Muzej Tiny

stekleni paviljon, Trbovlje

Point Supreme

Le kaj je tisto, zaradi česar so današnje Trbovlje tako drugačne, tako privlačne?

reklamni pano, Trbovlje

Ground Action

Instalacija v MAO, ki so jo oblikovali arhitekti Point Supreme, vključuje:

Zavesa izjemnih ljudi

Point Supreme

v Trbovljah

video:

Locument

Zelene trave, nekaj poletij kasneje

Gaja Mežnarič

Padec zavese

Video:

Museo Wunderkammer

Ples spomenika

Museo Wunderkammer

Po utopiji – kritična scena

Salottobuono

Tekmovalni dres Dr. Bobo

Soft Baroque

PARTNERJI

Ground Action (Carlalberto Amadori, Roberto Zancan, Matteo D'Ambros, Francesco Cucchiara, Riccardo Simioli, Gabriele Cirami)

Locument (Romea Muryn, Francisco Lobo)

Gaja Mežnarić Osole

Museo Wunderkammer (Giusi Campisi, Luca Bertoldi, Cristina Mattiucci)

Salottobuono (Matteo Ghidoni, Giuseppe Cirillo, Eugenio Nuzzo)

Soft Baroque (Saša Štucin, Nicholas Gardner)

PARTNERJI

Občina Trbovlje, Delavski dom Trbovlje, Punkt, društvo za razvoj ustvarjalnosti in kreativnih industrij, Rudnik Trbovlje Hrastnik, Fakulteta za arhitekturo, Univerza v Ljubljani, Zasavski muzej Trbovlje, Muzej novejšje zgodovine Slovenije, Slovenski etnografski muzej

ČISTO NOVO SOBIVANJE

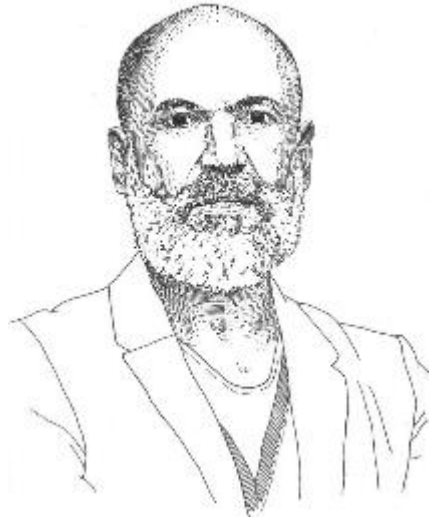
Ljubljana – Muzej za arhitekturo in oblikovanje

MOJCA KUMERDEJ

- profil -

Mojca Kumerdej je slovenska pisateljica, filozofinja, novinarka in kritičarka. Zaposlena je kot kulturna kronistka pri časniku Delo, poleg področja književnosti pa pokriva tudi odrske in intermedijske umetnosti ter znanost. Mojca Kumerdej je diplomirala iz filozofije in sociologije kulture na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Njen debitantski roman "Krst nad Triglavom" (2001) je parodija ter humorna in ironična predelava enega najpomembnejših del slovenske literarne zgodovine, Prešernove epske pesnitve "Krst pri Savici". Dve deli, ki sta sledili, "Fragma" (2003) in "Temna snov" (2011), sta zbirki kratke proze. Njen zadnji roman, "Kronosova žetev", je bil objavljen leta 2016. Njena proza je bila doslej prevedena v trinajst jezikov ter objavljena v številnih slovenskih in tujih literarnih revijah in antologijah.

DIDIER FAUSTINO

- prevajalec -

Didier Faustino je arhitekt in umetnik, ki ga zanima razmerje med telesom in prostorom. Po diplomu iz arhitekture (1995) je odprl lastni studio, v katerem prepleta umetnost in arhitekturo. Od takrat razvija svoj večplastni pristop, ki sega od instalacij do eksperimentiranja, od vizualne umetnosti do ustvarjanja multisenzoričnih prostorov, mobilne arhitekture in stavb. Faustino je za svoja dela prejel številna priznanja in razstavljal v okviru skupinskih in samostojnih razstav. Pogosto prejema vabila za predavanja na priznanih univerzah in ustanovah, pa tudi mednarodnih dogodkih. Didier Faustino trenutno svoj čas posveča arhitekturi (Španija, Ciudad de Mexico, Portugalska), umetnosti (z razstavami v Grenoblu, Londonu in Rimu) in poučevanju (AA School, Diploma Unit 2). Je tudi novi glavni urednik francoske revije za arhitekturo in oblikovanje CREE.

Posledica gospodarske krize v Sloveniji, pa tudi v večini evropskih držav, so opuščena gradbišča na urbanih in podeželskih območjih: znašla so se v nekakšnem pat položaju, ki ne dopušča sprememb njihove namembnosti in njihove uporabe za programe, razvite s strani lokalnih skupnosti ali države. Kako lahko propad političnih in ekonomskih sistemov spremeni »zapuščeno« v dimenzijo, ki ni podvržena učinkovitosti in specializaciji?

Izhodišče epizode *Čisto novo sobivanje* je kiosk K67, ki je interpretiran kot moderna arhitekturna ruševina v Ljubljani. Kiosk K67, ki ga je leta 1966 oblikoval slovenski arhitekt in oblikovalec Saša J. Mächtig, je v svoji zgodovini naseljeval številna evropska mesta, kjer so ga uporabljali za izvajanje različnih javnih in zlahka dostopnih storitev. Danes se kiosk K67 pojavlja kot oblikovalska ikona 20. stoletja, kot zanemarjen in zapuščen objekt v mnogih mestih vzhodne Evrope, kot nostalgičen spomin na socializem ter kot živ organizem, zmožen nenehne regeneracije skozi nove funkcije in mutacije. Hkrati pa se je spremenil v odvečen element, ki priča o propadu ravno tiste preteklosti, za katero je bil oblikovan.

Akt manipulacije spremeni K67 v trofejo preteklosti, iz objekta uporabe se prelevi v objekt spomina. Krhki novonastali objekt, ki nima namena ali točno določene funkcije, simbolizira destrukcijo kolektivnega interesa in nastanek individualnega. Kiosk postane popačena ikona, popačen odsev naše sodobne družbe.

DELA NA OGLED

Raziskovanje mrtvih stavb 3.0

instalacija, Ljubljana

Didier Fiuza Faustino z Guillaume-om Viaud-em © ADAGP Paris, 2017

Instalacija v MAO, ki jo je oblikoval Didier Fiuza Faustino, vključuje: *Raziskovanje mrtvih stavb 3.0*, video, Didier Fiuza Faustino © ADAGP Paris, 2017

Interpasivni stroj

Polona Dolžan, Miloš Kosec, Julien Manaira, Margarethe Müller, Lilian Pala, Simon Rowe, Nikolaj Salaj

PREVAJALEC

Didier Fiuza Faustino

PROFIL

Mojca Kumerdej

UDELEŽENCI / PARTICIPANTS:

Polona Dolžan, Miloš Kosec, Julien Manaira, Margarethe Müller, Lilian Pala, Simon Rowe, Nikolaj Salaj

PARTNERJI

Mestna občina Ljubljana –Oddelek za urbanizem, Ministrstvo za okolje in prostor, Javno podjetje ljubljanska parkirišča in tržnice, d. o. o., Regionalna razvojna agencija ljubljanske urbane regije, Turizem Ljubljana

NOV ZAGON PODEŽELJA Lendava – Genterovci

KLEMEN KOŠIR
- profil -

Klemen Košir (1974) v raziskovanju kulture prehranjevanja vidi enega od otkov humanizma v današnjem času, ki povezuje preteklost s sedanjostjo in nas opominja na pomen fizičnega dela, sodelovanja in stika z naravo. Kot novinar in publicist je več let pisal o kulturi prehranjevanja za glavni slovenski časnik Delo, nato pa se je odločil za samostojno pot. V zadnjih štirih letih je napisal in izdal štiri knjige s kulinarčno tematiko, za katere je dobil štiri nagrade, od tega eno mednarodno. Zdaj nastaja knjiga o polenovki, s kompleksno zgodbo povezovanja severa in juga. S prevodi knjig želi preseči meje in se predstaviti svetu kot samosvoj avtor in založnik.

STUDIO MISCHER'TRAXLER
- prevajalec -

Katharina Mischer in Thomas Traxler sta leta 2009 na Dunaju ustanovila Studio mischer'traxler. Ukvarjata se z oblikovanjem predmetov, pohištva, proizvodnih procesov ter kinetičnih ali interaktivnih instalacij, pri čemer iščeta ravnotežje med obrtjo in tehnologijo. Magistrirala sta na Akademiji za oblikovanje v Eindhovnu. Njuna dela so bila razstavljeni v številnih muzejih in mednarodnih festivalih ter sejmih. Njune projekte najdemo v stalnih zbirkah muzejev, kot so Art Institute Chicago, Vitra Design Museum in MAK na Dunaju. Za svoje projekte sta prejela številne nagrade, med drugim leta 2011 nagrado "W-Hotels Designer of the Future Award", ki jo podelujeta Design Miami/Basel in "W-Hotels", pred kratkim pa s strani fundacije Be-open še nagrado "Young Talent Award".

V splošni zavesti je podeželje še vedno tisto, kar ima mesto za svoje nasprotje in kar šteje za velik odprt prostor, kjer so vrednote, tradicije in pristna občutja izoblikovali občutek življenja v harmoniji z naravnim okoljem in zakoni narave. Če je bilo podeželje v preteklosti zaznamovano z lokalnimi rituali in kmetovanjem, ki je izhajalo iz osebnega odnosa do zemlje, narave in živali, je današnje podeželje visoko mehanizirano območje, ki je vedno bolj avtomatizirano, digitalizirano in specializirano – zaradi vse večjih zahtev po učinkovitosti v poljedelstvu in tudi v prehranski industriji. Ta razvoj se odraža v ekstremnem nadzorovanju izkoriščane, udomačene pokrajine, hkrati pa podeželje, paradoksalno, ni več intenzivno delovno okolje za ljudi. Podeželje tako postane neke vrste »neprostor«, nedoločljivo področje, kjer identiteta in zgodovinski pomen hitro izginjata.

Epizoda *Nov zagon podeželja* brez nostalgije in romantičnih hrepenenj po izgubljenih običajih odgovarja tej hiperrealnosti, povezani z današnjim podeželjem, ki jo razgalja zbirka intervencij skupine oblikovalcev. Okolica vasi Genterovci v bližini Lendave je začasno spremenjena v območje znanja, prostor zavedanja in kritike, v štiri kilometre dolgo nadrealistično pot spoznavanja procesov proizvodnje in porabe hrane, ki jih udeleženci doživijo prek hoje, nabiranja hrane in njenega uživanja.

DELA NA OGLED

Ljudje kot začasni obiskovalci konstruiranega podeželja

serija instalacij, Lendava – Genterovci

mischer'traxler studio, Sara Brown, Lucia Massari, Nina Mrsik, Johanna Schmeer, Giulia Soldati, Jakob Travnik

Instalacija v MAO, ki so jo oblikovali mischer'traxler studio, vključuje:

Prazna hiša

Sara Brown

Regratova parada

Lucia Massari in Nina Mrsik

Polja

mischer'traxler studio in Giulia Soldati

Poudarjanje realnosti: Grajena pripoved o podeželju

Jakob Travnik

Avtonomno kmetijstvo

Johanna Schmeer

Zapuščeni supermarket

Giulia Soldati

PARTNERJI

Občina Lendava, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Mreža za podeželje, MKGP, Dvojezična osnovna šola Genterovci, Pomelaj, Zadruga za razvoj podeželja, Zavod za turizem in kulturo Beltinci, Javno podjetje ljubljanska parkirišča in tržnice, d. o. o., Slovenski etnografski muzej

PROŽNOST PRETEKLOSTI

Kobarid

RENATA SALECL

- profil -

Renata Salecl je filozofinja, sociologinja in pravna teoretičarka. Je raziskovalka na Inštitutu za kriminologijo Pravne fakultete Univerze v Ljubljani ter profesorica na šoli Birkbeck College (University of London). Bila je gostujoča profesorica na London School of Economics, kjer je predavala o temah, kot so čustva in pravo. Vsako leto predava tudi na newyorški šoli Benjamin N. Cardozo School of Law, in sicer o psihoanalizi in pravo, prav tako pa je vodila tečaje o nevroznosti in pravo. Od leta 2012 je gostujoča profesorica na Oddelku za družboslovje, zdravje in medicino na šoli King's College v Londonu. Njene knjige, med katerimi so najbolj znane "Izbira" (2010), "O tesnobi" (2004), "Seksuacija" (2000) ter "(Per)verzije ljubezni in sovraštva" (1998), so prevedene v trinajst jezikov. Piše tudi kolumne za različne evropske časopise, med njimi za Delo (Ljubljana) in La Vanguardia (Barcelona).

STUDIO FOLDER

- prevajalec -

Folder je oblikovalski in raziskovalni studio, ki sta ga leta 2012 ustanovila Marco Ferrari in Elisa Pasqual, deluje pa v Milanu. Osredotoča se na vizualizacijo idej in konceptov s pomočjo širokega razpona projektov, med katerimi so uredniške zasnove, umetniško vodenje, oblikovanje razstav, oblikovanje identitete blagovnih znamk, vizualizacija podatkov, spletne platforme in kuratorski projekti. Med njune naročnike spadajo fundacija The Solomon R. Guggenheim Foundation, londonska galerija Serpentine, beneški bienale, milanski triennale, muzej Thyssen-Bornemisza Art Contemporary, Istanbulska fundacija za kulturo in umetnost ter Kulturni center Onassis. Marco Ferrari je bil umetniški direktor pri reviji Domus, trenutno pa je gostujoči profesor na arhitekturni šoli IUAV v Benetkah ter na šoli ISIA Urbino. Elisa Pasqual pripravlja doktorat na šoli IUAV, kjer kot predavateljica tudi sodeluje pri dodiplomskih in magistrskih programih.

Izraz odpornost izhaja iz naravoslovja in je eden glavnih pojmov v ekologiji. Ob predpostavki, da ima prav ta izraz ključno vlogo pri raziskovanju te epizode, je ekipa pod vodstvom Studia Folder raziskovala njegove različne pomene, in sicer v povezavi z dogodki, ki so oblikovali pokrajino in zgodovino Posočja med prvo svetovno vojno.

Projekt, kot so ga zastavili oblikovalci, preučuje tok zgodovine, hkrati pa izziva pojem preteklosti v širšem pomenu in v daljšem časovnem obdobju. Vezna točka med pojmom odpornosti in sledmi časa je *zemlja*, ki pomeni osrednjo temo, iz katere lahko izpeljemo različne interpretacije njene vrednosti. Kako lahko predstavimo kompleksnost vrednosti zemlje, ne da bi zašli v posploševanje osnovnega nasprotja med njenim izkoriščanjem in njenim varovanjem?

Projekt je razdeljen na tri poglavja in raziskuje vojaške strategije, varstvo narave in geomantiko kot stališča, ki jih je pri obravnavanju zemlje treba upoštevati. Vsako poglavje je odziv na točno določene trenutke v času, skozi katere lahko opazujemo arbitrarno in spekulativno rabo zemlje.

DELA NA OGLED

Pokrajina Bioacustica

instalacija, Kobarid
Studio Folder

Instalacija v MAO, ki so jo kurirali in oblikovali Studio Folder v sodelovanju z:

Merve Bedir, Giulia Cordin, Gisto, Dawid Górny, Gili Merin, Monuriki, Ana Pečar, Anna Positano
Oblikovanje in produkcija: skupina in Gisto

PARTNERJI

Občina Kobarid, Kobariški muzej, Turistično-informacijski center Kobarid, Geološki zavod Slovenije, Gozdarski inštitut Slovenije, Stato Maggiore dell'Esercito–Ufficio Storico (Rim, Italija / Rome, Italy), Österreichischen Nationalbibliothek (Dunaj, Avstrija / Vienna, Austria), Martina Schiavon, predavateljica Zgodovine znanosti in tehnologije na Univerzi Lorraine, Slovenski etnografski muzej, Muzej novejšje zgodovine Slovenije

NOVI HEROJI

Piran – Razstavišče Monfort

MARIN MEDAK

- profil -

Marin Medak je svoje pustolovsko življenje začel že v času študija, od takrat pa je sam v kajaku preveslal več kot 2500 km prek Jadranskega in Sredozemskega morja ter skupaj s paraolimpijcem Galom Jakičem brez tuje pomoči izvedel kajakaško ekspedicijo ob hrvaški obali. Leta 2011 sta Marin Medak in Simon Osborne postala prva človeka, ki sta uspešno preveslala morje ob obali Južne Koreje, leta 2012 pa je Marin vodil 4-člansko slovensko-britansko pomorsko veslaško ekspedicijo, ki je prečkala Atlantski ocean. Njegov najnovejši podvig je veslanje od Turčije do Tunizije skupaj z Avstralcem Huwom Kingstonom. Marin Medak trenutno končuje diplomu s področja elektrotehnike.

ODO FIOROVANTI

- prevajalec -

Odo Fioravanti je industrijsko oblikovanje študiral na Oddelku za oblikovanje milanske Politehnike. Kot industrijski oblikovalec je dejaven že od leta 1998, eksperimentira pa tudi z grafiko in oblikovanjem razstav, pri čemer ga vodi želja, da bi različna področja oblikovanja združil v eno samo neprekinjeno snov. Poučeval je na številnih oblikovalskih šolah in akademijah, svoja dela pa je predstavljal na številnih mednarodnih razstavah. Leta 2010 je Muzej oblikovanja Triennale di Milano o njegovem delu pripravil razstavo z naslovom "Industrious Design". Leta 2011 je Fioravanti za leseni stol Frida, ki ga je oblikoval za podjetje Pedrali, prejel nagrado "Compasso d'Oro". Od leta 2006 deluje v lastnem studiu Odo Fioravanti Design Studio, kjer razvija projekte za številna podjetja.

Generični lik junaka je neločljivo povezan z njegovimi (ali njenimi) dejanji. V večini primerov se ta dejanja nanašajo na razseljenost; na epska potovanja, ki se začnejo v ljubem kraju, simbolu junakove identitete, časti in domovine, in se nato odvijajo v neraziskanih, pogosto sovražnih in pustih deželah, v katerih je predvsem veliko neznanega.

V luči trenutnih globalnih problemov, s katerimi se sooča človeštvo, se zdi, da bi lik klasičnega heroja lahko povezali z likom migranta. Toda če tradicionalni način potovanja, kot ga poznamo iz literature, predvideva zaprtje kroga potovanja, ko se heroj vrne domov in se, bogatejši za izkušnjo zmage, ponovno združi z domačimi, ima danes to potovanje bolj videz ravne črte, ki vodi od ene točke do druge, za seboj pa pogosto ne pušča resničnega doma.

Ob krutem dejstvu, da je od leta 2015 število migrantov, ki so prispeli na obale Evrope, doseglo skoraj dva milijona, se je ekipa epizode Novi heroji ukvarjala s kompleksno temo migracij v trenutni politični klimi, s posebnim poudarkom na migracijah v Evropi in na območju Sredozemlja. Kaj lahko industrijsko oblikovanje, ki temelji na nenehnih ekonomskih izmenjavah, resnično prispeva k tako občutljivi temi, kot so migracije? S tem ko se projekt osredotoča na junake in njihova orodja za preživetje, se razkrije nezmožnost oblikovanja, da se sooči s tematiko migrantov brez aktivne vključenosti mednarodne politike. Toda če so heroje grške in rimske mitologije določala njihova kopja, ščiti, sulice in loki, kateri bi bili tisti fizični predmeti, ki jih bodo kot simbolni dokaz migrantove hrabrosti nasledile prihodnje generacije?

DELA NA OGLED

This is a Poor / Rich State

instalacija, Piran – Razstavišče Monfort
Luca Fattore in Odo Fioravanti

Instalacija v MAO, ki je je oblikoval Odo Fioravanti, vključuje:

Æphaestus

Odo Fioravanti

brez naslova

video
Fabio Petronilli

brez naslova

video
Bolleria Industrial z Eliso Testori

PARTNERJI

Občina Piran, Obalne galerije Piran, Pomorski muzej Sergej Mašera Piran, Muzej novejšje zgodovine Slovenije

O BIO

BIO – Bienale oblikovanja je mednarodna platforma za nove pristope v oblikovanju. BIO je bil ustanovljen leta 1964 kot prvi oblikovalski bienale v Evropi. Od svojega nastanka je bil priča mnogim spremembam in premikom, do katerih je prišlo v zadnjega pol stoletja. Spremljal je oblikovanje od njegovega rojstva na stičišču industrializacije in modernizma do razvoja v disciplino, ki prežema vse plasti človekovega življenja in delovanja.

Danes je BIO zasnovan kot dolgotrajen proces sodelovanja, v katerem skupine oblikovalcev in ustvarjalcev iz drugih disciplin razvijajo alternative obstoječim sistemom. BIO deluje kot preizkusni poligon, kjer se oblikovanje uporablja kot orodje za izpraševanje in preoblikovanje vsakodnevnega življenja – med različnimi multidisciplinarnimi oblikovalskimi pristopi, ki obsegajo sisteme, proizvodnjo, storitve, znanstveno raziskovanje, humanizem in nepričakovane pogoje za izdelavo našega bivanjskega prostora. Njegove različne teme so odraz lokalnih in globalnih zahtev; njegovi vsestranski projekti si prizadevajo ustvariti prožne strukture, ki se lahko s časom razvijajo ter se nadaljujejo še po zaključku bienala.

ORGANIZACIJA

Bienale oblikovanja prireja nacionalni Muzej za arhitekturo in oblikovanje (MAO) (www.mao.si). MAO hrani dela vidnejših arhitektov in oblikovalcev 20. in 21. stoletja, ki prikazujejo bogato zgodovino ustvarjalnih del, idej in vizij. MAO predstavlja ta neizčrpen vir navdiha in raziskovanja arhitekture in oblikovanja skozi svoje sodobne razstave, publikacije in raznolik program. V okolju, kjer se srečujejo preteklost, sedanost in želja po odkrivanju novega, MAO omogoča izmenjavo idej, dialoga in znanja širokemu krogu obiskovalcev. Je tudi snovalec in koordinator prve vseevropske arhitekturne platforme Future Architecture (www.futurearchitectureplatform.org).

Kustosinji: Angela Rui, Maja Vardjan
Direktor Bienala oblikovanja/direktor Muzeja za arhitekturo in oblikovanje: Matevž Čelik
Vodja Bienala oblikovanja: Maja Šuštaršič
Vodja marketinga: Anja Zorko
Vodja procesov: Mojca Mihailovič-Škrinjar, Ad-Hoc Business Support
Pomočnica kustosinj: Claudia Mainardi
Asistentka vodje bienala: Saša Štefe
Kordinator postavitve: Nikola Pongrac
Odnosi z javnostjo in marketing: Ana Kuntarič, Pavlina Japelj
Kordinatorica spremljevalnih projektov: Špela Vidmar
Izobraževalne dejavnosti: Natalija Lapajne
Asistenti: Miha Valant, Maja Kovačič, Mojca Mikolič
Tehnična izvedba: Matjaž Rozina, Tadej Golob
Vizualna podoba: Grupa Ee
Oblikovanje uvodne sobe in označitev lokacij: Sadar+Vuga, d. o. o.
Ilustracije: Goran Medjugorac
Fotografije: Delfino Sisto Legnani, Marco Cappelletti, arhivi

KONTAKT IN ZA MEDIJE

Muzej za arhitekturo in oblikovanje
Pot na Fužine 2, SI-1000 Ljubljana, Slovenija
+386 1 548 42 79
infobio@mao.si, www.bio.si

Kontakt za medije in intervjuje
Ana Kuntarič
ana.kuntaric@mao.si
+386 1 548 42 74
+ 386 41 606 436

Dodatno gradivo in visoko resolucijske fotografije
<https://bio.si/sl/za-medije/>

[#farawaysoclose bio25](https://www.instagram.com/farawaysoclose_bio25)

Instagram: **FarawaySoClose_BIO25**

Twitter: **@bio_ljubljana**

Facebook: www.facebook.com/muzej.za.arhitekturo.in.oblikovanje

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

GLAVNI PARTNER / MAIN PARTNER

PODPORNIKI IN SPONZORJI / SUPPORTERS AND SPONSORS

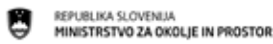

creative industries
fund NL

gorenjegr^oup

SIEMENS

avstrijski kulturni forum®

MEDIJSKI PARTNERJI / MEDIA PARTNERS

MLADINA

TAM TAM

oris

H.O.M.E.